

ЦИФРОВІ ЕКОСИСТЕМИ НАДАННЯ ДЕРЖАВНИХ ПОСЛУГ ДЛЯ БІЗНЕСУ: ДОСВІД ПРОЄКТУ «ДІЯ.БІЗНЕС»

І. В. МОСІЙЧУК, канд. екон. наук, доцент

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Сучасна парадигма публічного адміністрування трансформується від моделі «держава-контролер» до моделі «держава-сервіс». В Україні найяскравішим втіленням цього переходу став проєкт «Дія.Бізнес», який функціонує як комплексна цифрова екосистема для підтримки підприємництва.

«Дія.Бізнес» є флагманською ініціативою Міністерства цифрової трансформації України, започаткованою у лютому 2020 року. Основна мета проєкту полягає у створенні сприятливого цифрового середовища для стимулювання приватного сектору та розширення експортного потенціалу країни. З травня 2021 року стратегічне управління проєктом здійснюється у партнерстві з Офісом з розвитку підприємництва та експорту. Така синергія державного органу та спеціалізованої установи забезпечує комплексний супровід бізнесу як на національному, так і на міжнародному рівнях.

Архітектура проєкту базується на поєднанні віртуальних інструментів та фізичної інфраструктури:

1. Цифрова платформа (Онлайн-портал) – виступає єдиним вікном доступу до державних сервісів. Вона акумулює понад сотню послуг – від автоматизованої реєстрації бізнесу до аналітичних мап, шаблонів документів та безкоштовних консультацій.

2. Мережа офлайн-центрів – це створення фізичних хабів підтримки забезпечує інклюзивність цифрових послуг. У центрах підприємці отримують фахову допомогу, доступ до коворкінгів та освітніх заходів.

Реалізація «Дія.Бізнес» демонструє перехід до моделі Government-as-a-Service (GaaS). Держава перестає бути лише контролюючим органом, перетворюючись на активного партнера, який забезпечує бізнес необхідними ресурсами (знаннями, сервісами, ринками). Це не лише підвищує прозорість

взаємин, а й безпосередньо впливає на покращення інвестиційного клімату та економічну стійкість держави в умовах цифровізації.

Індекс активності бізнесу UBI (Ukrainian Business Index) станом на березень 2025 року становить 38,6 (зі 100 можливих пунктів) [2]. Спостерігається незначне зростання порівняно із 2025 роком (36,9 п.), проте залишається нижчим за показник травня та серпня 2024 року (43,7 п. Та 39,9 п. Відповідно) (рис. 1).

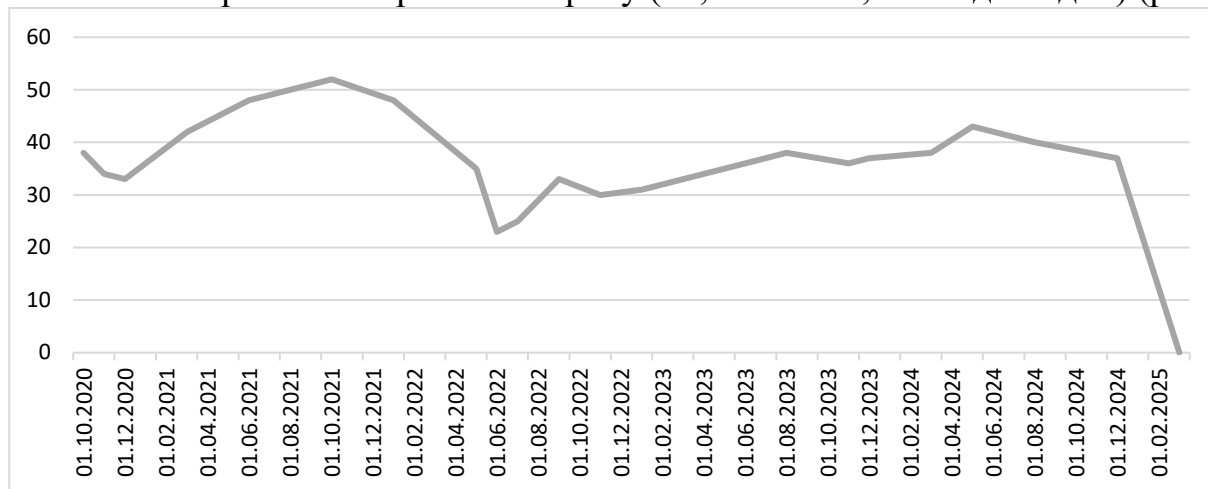

Рис. 1. Індекс активності бізнесу UBI (Ukrainian Business Index)

На відміну від розрізнених електронних послуг, «Дія.Бізнес» представляє собою екосистему (Екосистемний підхід у G2B-комунікації), що об'єднує:

- інформаційну складову (доступ до актуальних реєстрів, ліцензій та законодавчих вимог);
- освітню складову (маркетплейс навчальних програм та національна онлайн-школа для підприємців);
- консалтингову складову (можливість отримання фахових порад у форматі «one-stop-shop»).

Цифровізація через «Дія.Бізнес» дозволила кардинально змінити швидкість взаємодії бізнесу з державою:

- автоматизація реєстрації: скорочення часу відкриття ФОП до кількох хвилин без участі реєстратора (усунення людського фактора та корупційних ризиків);
- електронне ліцензування (єДекларація): перехід від дозвільного принципу до заявного у багатьох сферах діяльності під час воєнного стану.

Унікальність проєкту полягає в поєднанні *online* та *offline* інструментів. Мережа центрів «Дія.Бізнес» у містах України та за кордоном (наприклад, у Польщі) виконує роль точок фізичного доступу до цифрової держави, забезпечуючи інклюзивність та підтримку релокованого бізнесу.

На порталі Дія.Бізнес з'явилися ШІ-асистенти. П'ять персональних помічників допомагають підприємцям швидше виконувати бізнес-завдання та знаходити релевантні можливості на різних етапах розвитку бізнесу – від ідеї для запуску власної справи до створення бізнес-планів, цифровізації та виходу на міжнародні ринки [2].

Цифровізація послуг сприяє:

- зниженню адміністративного навантаження на МСБ;
- підвищенню прозорості ринку та довіри інвесторів;
- формуванню Big Data для держави щодо реального стану підприємництва, що дозволяє приймати більш точні управлінські рішення.

Досвід «Дія.Бізнес» доводить, що діджиталізація державних послуг є не лише технічним оновленням, а стратегічним інструментом розвитку економіки. Перспективи розвитку полягають у подальшому впровадженні ШІ для персоналізації послуг та інтеграції української цифрової системи в єдиний цифровий ринок ЄС (Digital Single Market).

Список використаних джерел:

1. Результати дослідження стану бізнесу в Україні в березні 2025 року. Дія.Бізнес. 2025. URL: <https://business.diia.gov.ua/analytics/research/rezultaty-doslidzhennia-stanu-biznesu-v-ukraini-v-berezni-2025-roku> (дата звернення: 07.01.2026).

2. ШІ-асистенти на порталі Дія.Бізнес: помічники для підприємців. Дія.Бізнес. 2025. URL: <https://business.diia.gov.ua/news/shi-asystenty-na-portali-diiabiznes-pomichnyky-dlia-pidpriyemtsiv> (дата звернення: 07.01.2026).